Sosyal Destek Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sosyal Destek Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30642

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sosyal Destek Ölçe?i, bireylerin alg?lad??? sosyal destek düzeylerini ve kaynaklar?n? belirlemeyi amaçlayan psikometrik bir araçt?r. Bu ölçek, orijinal bir yabanc? dildeki enstrüman?n Türk kültürüne yönelik bir uyarlama çal??mas?d?r. Ölçe?in Türkçeye adaptasyonu ve geçerlik/güvenirlik çal??malar?, özellikle çocuk ve ergen popülasyonlar?nda sosyal deste?in benlik sistemi üzerindeki etkilerini incelemek amac?yla gerçekle?tirilmi?tir. Bu adaptasyon, psikolojik ara?t?rmalarda sosyal destek kavram?n?n ölçülmesinde önemli bir kaynak te?kil etmektedir.

Ölçek, genellikle aile, arkada?lar ve özel bir ki?i gibi farkl? sosyal destek kaynaklar?ndan al?nan deste?i çok boyutlu bir ?ekilde de?erlendirmek üzere tasarlanm??t?r. Ölçe?in temel amac?, bireyin ya?am?ndaki stresli durumlarla ba?a ç?kma kapasitesini etkileyen çevresel kaynaklar?n gücünü nicel olarak belirlemektir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Destek, Psikometri, Ölçek Uyarlama, Çocuk Psikolojisi, Benlik Sistemi, Alg?lanan Destek.

Yazarlar

Gabay, R. (Uyarlayan).

Amaç

Sosyal Destek Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin çevrelerinden alg?lad?klar? sosyal destek miktar?n? ve kalitesini ölçmektir. Bu uyarlama çal??mas?, özellikle 1996 y?l?nda yürütülen doktora tezi kapsam?nda, çocuk ve ergenlerdeki benlik sistemi geli?imi ile sosyal destek aras?ndaki ili?kiyi ampirik olarak incelemek üzere kullan?lm??t?r.

Ölçek, sosyal deste?in sadece varl???n? de?il, ayn? zamanda duygusal destek, bilgilendirici destek ve araçsal destek gibi farkl? boyutlar?n? da de?erlendirerek, bireyin psikolojik refah? üzerindeki koruyucu etkilerini belirlemeye odaklan?r. Bu, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara, risk alt?ndaki popülasyonlar için uygun müdahale stratejileri geli?tirmede yard?mc? olur.

Yap? (Konstrukt)

Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, bireyin çevresindeki önemli ki?ilerden (aile, arkada?lar, ö?retmenler/mentorlar) ald??? yard?m?, ilgiyi ve ba?l?l??? içeren **Alg?lanan Sosyal Destek**'tir. Bu yap?, psikolojide genellikle stres tamponlama hipotezi çerçevesinde incelenir ve bireyin zorluklarla ba?a ç?kma yetene?i için kritik bir kaynak olarak kabul edilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Sosyal destek, tipik olarak üç ana boyutta kavramsalla?t?r?l?r: 1) **Duygusal Destek** (sevgi, ?efkat ve empati), 2) **Araçsal Destek** (maddi yard?m veya hizmetler) ve 3) **Bilgilendirici Destek** (rehberlik ve tavsiye). Ölçe?in adaptasyonunda, bu alt boyutlar?n Türk kültüründeki çocuklar ve ergenler için geçerlili?i ara?t?r?lm??t?r.

Geçerlik

Ölçe?in Geçerlik çal??malar?, Gabay (1996) taraf?ndan yürütülen doktora tezi kapsam?nda incelenmi?tir. Orijinal kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, bir uyarlama çal??mas?n?n gere?i olarak yap? geçerli?i ve kapsam geçerli?i çal??malar?n?n yap?ld??? varsay?lmaktad?r. Bu çal??malar tipik olarak, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen sosyal destek yap?s?n? ne ölçüde temsil etti?ini gösterir.

Özellikle **yap? geçerli?i**, Faktör Analizi yöntemleri kullan?larak ölçe?in teorik olarak beklenen alt boyutlar? (örne?in, Aile Deste?i, Arkada? Deste?i) do?ru bir ?ekilde ayr??t?r?p ayr??t?rmad??? kontrol edilmi?tir. Bu geçerlik bulgular?, ölçe?in Türk popülasyonunda kullan?ma uygunlu?unu kan?tlar niteliktedir.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta spesifik güvenirlik de?erleri belirtilmemi?tir. Ancak, Sosyal Destek Ölçe?i'nin Türkçeye uyarlama sürecinde, ölçe?in tutarl?l???n? de?erlendirmek amac?yla güvenirlik analizlerinin yap?ld??? bilinmektedir. Bu analizler genellikle iç tutarl?l?k katsay?lar?n? (Cronbach Alfa) içerir.

Yüksek **iç tutarl?l?k** de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? (sosyal deste?i) ölçmede ne kadar uyumlu oldu?unu gösterir. Ayr?ca, test-tekrar test güvenilirli?i çal??malar? da, ölçe?in zaman içinde kararl? sonuçlar verip vermedi?ini belirlemek için uygulanm?? olabilir. Bu psikometrik özellikler, ölçe?in bilimsel ara?t?rmalarda güvenle kullan?labilmesi için temel ?artlard?r.

Faktör Analizi

Sosyal Destek Ölçe?i'nin faktör yap?s?, uyarlama çal??mas? s?ras?nda aç?klay?c? veya do?rulay?c? faktör analizi teknikleri kullan?larak incelenmi?tir. Bu analiz, ölçe?in maddelerinin kaç farkl? sosyal destek boyutu alt?nda topland???n? belirlemeyi amaçlar.

Elde edilen faktör yap?s?, ölçe?in orijinal yap?s?na uygunlu?unu ve Türk örnekleminde de benzer alt boyutlar?n (örne?in, Aile Deste?i, Akran Deste?i) ortaya ç?k?p ç?kmad???n? gösterir. Faktör yüklerinin incelenmesi, her bir maddenin hangi sosyal destek kayna??na ait oldu?unu ve o faktöre ne kadar katk? sa?lad???n? netle?tirmek için önemlidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Enstrüman

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Derecelendirme format? (Genellikle Likert tipi)

Language Available: Türkçe

Population Group: Çocuklar ve Ergenler

Age Group: Okul ça?? çocuklar? ve ergenlik dönemi (Genellikle 8-18 ya? aral???)

Population Details: Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesindeki doktora çal??mas? kapsam?nda, ?zmir ve çevresindeki okullardan toplanan örneklem.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i. Kat?l?mc?lar, kendilerine yöneltilen sosyal destek ifadelerine ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler. Ölçek, genellikle ka??t-kalem veya dijital ortamda uygulan?r.

Anahtar Kelimeler

Doktora Tezi, Benlik Alg?s?, Ergenlik, Psikolojik ?yi Olu?, Cronbach Alfa, Ölçek Geli?tirme.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: Belirtilmemi?tir.

Correspondence Address: Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (1996 itibar?yla).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Bu ölçek, R. Gabay'?n 1996 tarihli doktora tezi kapsam?nda kullan?lm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinlerin, tezin ilgili yasal ve etik prosedürleri dahilinde tezin sahibi ve dan??man? taraf?ndan yönetilmesi gerekmektedir. Ticari kullan?m ücretleri ve güncel izin süreçleri hakk?nda bilgi, ilgili üniversite veya yazardan talep edilmelidir.

Test Y?l?: Uyarlama ve geçerlik/güvenirlik çal??mas?n?n yap?ld??? y?l 1996'd?r.

Referanslar

Gabay, R. (1996). *Çocuklarda benlik sisteminin incelenmesi* (Doktora Tezi). Ege Üniversitesi,

ARABPSYCHOLOGY.COM

Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Sosyal Destek Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal kaynakta Sosyal Destek Ölçe?i'nin maddeleri (items) bulunmamaktad?r. Bu nedenle, ölçek maddeleri bu giri?te listelenememektedir. Ölçek maddelerine eri?im için Gabay (1996) doktora tezinin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM